

14. НОВЕМБАР, СВЕТСКИ ДАН БОРБЕ ПРОТИВ ДИЈАБЕТЕСА

представља дијабетес.

Тема Светског дана борбе против дијабетеса у периоду 2021-2023. године је:
„Доступност лечења дијабетеса“.

Светски дан борбе против дијабетеса представља највећу светску кампању посвећену подизању свести о дијабетесу. Покренута је 1991. године од стране Међународне федерације за дијабетес (ИДФ) и Светске здравствене организације (СЗО) као одговор на растућу здравствену претњу коју

ТЕМА И КЉУЧНЕ ПОРУКЕ У ПЕРИОДУ 2021-2023. ГОДИНА

Тема Светског дана борбе против дијабетеса у периоду 2021-2023. година је **„Доступност терапије за дијабетес“**. Након 100 година од открића инсулина, милиони људи са дијабетесом широм света и даље немају приступ одговарајућој терапији. Особе са дијабетесом захтевају стално лечење, негу и подршку како би управљали својим стањем и избегли компликације.

Поред тога, живимо у изузетно тешким временима, у којима се особе са дијабетесом суочавају са додатном здравственом претњом - тежим компликацијама инфекције *ЦОВИД-19*. Стога је од велике важности да лекови за дијабетес, технологије, подршка и нега буду доступни свима којима је то потребно. Стогодишњица открића инсулина представља јединствену прилику да владе, креатори политике и заговорници реагују, како би се повећала улагања у лечење и превенцију дијабетеса.

ДИЈАБЕТЕС ШИРОМ СВЕТА:

- 537 милиона одраслих (20-79 година) живи са дијабетесом, што је 1 од 10 особа. Предвиђа се да ће овај број порасти на 643 милиона до 2030. и 784 милиона до 2045. године.
- Преко 4 од 5 (81%) одраслих особа са дијабетесом живи у земљама са ниским и средњим приходима.
- Дијабетес је одговоран за 6,7 милиона смрти у 2021. години - 1 на сваких 5 секунди.
- Дијабетес је проузроковао најмање 966 милијарди долара здравствених трошкова – повећање од 316% у последњих 15 година.
- 541 милион одраслих има смањену толеранцију на глукозу, што их ставља у висок ризик од дијабетеса типа 2 (2).

ДИЈАБЕТЕС У СРБИЈИ

Према Истраживању здравља становништва Србије из 2019. године, у 2018. години дијабетес је имало 7,8% становника Србије старости 15 и више година (7,5% мушкараца и 8,0% жена), што је за 2,5% више него 2006. године. У старосној групи 65 и више година, дијабетес је имало 18,6% становника Србије и то значајно више у градским (20,1%) него сеоским насељима (16,7%) (2).

Према процени Института за јавно здравље Србије, у Републици Србији (без Косова и Метохије) од дијабетеса болује приближно 770.000 особа или 12,0% одраслог становништва. Притом, према проценама домаћих експерата и на основу резултата међународних студија, од укупног броја оболелих са типом 2 дијабетеса, 43% (330.000) особа нема постављену дијагнозу и не зна за своју болест. Број особа са типом 2 дијабетеса је многоструко већи (95%) у односу на особе са типом 1 дијабетеса (3).

Према подацима из популационог регистра за дијабетес Србије, у 2019. години, Србија је на основу стандардизоване стопе морталитета од 14,8 на 100.000 становника, припадала групи европских земаља са високим стопама умирања од ове болести. Притом, треба имати у виду да је број умрлих далеко већи, због грешака приликом шифрирања узрока смрти и евидентирања дијабетеса као претходног уместо основног узрока смрти, нарочито код умрлих од инфаркта, шлога и хроничне бубрежне инсуфицијенције (4).

ДОСТУПНОСТ ТЕРАПИЈЕ ЗА ДИЈАБЕТЕС

Десетине хиљада људи са типом 1 дијабетеса којима је потребан инсулин да би преживели и више од 30 милиона људи са типом 2 дијабетеса којима је такође потребан инсулин, немају поуздан и приступачан начин снабдевања овим леком.

У Африци, 86% људи са типом 2 дијабетеса није у могућности да добије инсулин.

3% домаћинстава у земљама са ниским приходима није у стању да приушти себи инсулин, заједно са 2,8% домаћинстава у земљама са високим дохотком.

Више од четвртине домаћинстава (26,9%) у земљама са ниским приходима и 0,7% домаћинстава у земљама са високим приходима не могу себи приуштити лек Метформин.